

JUSTITS MINISTERIET

Udvalg for forberedelse af ny flerårs-
aftale for domstolene

Dato: 18. april 2023
Sagsbeh: Anne Sofie Brix
Dok.: 2731735

1.7 Appelgrænsen for civile sager

Baggrund

For civile sager er det sagsværdien i den pågældende sag, som er afgørende for ankemulighederne. I dag er beløbsgrænsen for, hvornår en civil sag kan ankes uden godkendelse af Procesbevillingsnævnet, på 20.000 kr.¹

Ved en lovændring i 1990 blev der desuden indsat en appelgrænse i civile sager på dengang 10.000 kr. med det formål at aflaste landsretterne for småsager. Disse sager medførte en ikke ubetydelig belastning af domstolenes ressourcer og således blev der i 1988 anket 2.982 byretsdomme til landsretterne, hvoraf 437 sager (ca. 15 pct.) vedrørte krav af en økonomisk værdi på højst 10.000 kr.

Den nuværende beløbsgrænse i civile sager på 20.000 kr. blev indsat ved en lovændring i 2014, der baserede sig på overvejelser fra et udvalg om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene, der dog anbefalede en appelgrænse på 50.000 kr.

Det fremgår af forarbejderne til lovændringen i 2014, at udvalgets overvejelser bl.a. skal ses i lyset af indførelse af den såkaldte småsagsproces, som er en særlig proces til behandling af sager om mindre pengekrav. Beløbsgrænsen for, at sager kan behandles i småsagsprocessen, er på 50.000 kr.²

¹ Retsplejelovens § 368, stk.1.

² Retsplejelovens § 400, stk. 1, nr. 1.

Ved fastlæggelsen af beløbsgrænsen for appelgrænsen måtte det ifølge udvalget navnlig indgå, at der i mindre sager kan være et misforhold mellem omkostningerne ved at gennemføre en appelsag og sagens betydning. Desuden må behovet for aflastning af landsretterne indgå.

Udvalget var ved overvejelserne om appelgrænsen samtidig opmærksom på, at også sager vedrørende krav på indtil 50.000-100.000 kr. kan have stor betydning for den almindelige borger. Efter udvalgets opfattelse burde det også indgå ved fastsættelsen af en beløbsgrænse, at hvis beløbsgrænsen fastsættes for højt, er der risiko for, at domstolene ikke vil blive opfattet som et forum, hvor den almindelige borger endeligt kan få løst sine tvister efter en sædvanlig behandling i to instanser.

Udvalget fandt endvidere, at det – uanset hvilket beløb appelgrænsen fastsættes til – er afgørende, at der fortsat er mulighed for at få tilladelse til at indbringe afgørelsen for landsretten, således at der er mulighed for at få korrigeret en forkert afgørelse, eller for at få landsrettens afgørelse af en sag, som har en betydning, der rækker ud over den konkrete sag. Samlet set fandt udvalget, at der var anledning til at hæve beløbsgrænsen udover, hvad en pristalsregulering ville føre til, og udvalget foreslog en forhøjelse fra 10.000 kr. til 50.000 kr.

Justitsministeriet fandt imidlertid, at beløbsgrænsen alene burde forhøjes til 20.000 kr. Der blev i den forbindelse henvist til, at hvis beløbsgrænsen var blevet opregnet med det almindelige pris- og lønindeks, ville beløbet i 2012 være på ca. 17.000 kr.

Udover de rent beløbsmæssige appelbegrænsninger fik landsretten i 2014 en mere generel adgang til at afvise at behandle civile sager i 2. instans, hvis der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, og sagen ikke er af principiel karakter eller andre grunde ikke i øvrigt taler for, at sagen skal behandles af landsretten.³

Adgangen blev indført på baggrund af en indstilling fra udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene. Indstillingen var bl.a. begrundet ud fra et generelt behov for at aflaste landsretterne og få nedbragt sagsbehandlingstiderne og med, at der efter udvalgets opfattelse skal være sammenhæng mellem de ressourcer, som anvendes på en sag, sagens betydning og udsigterne til at opnå et andet resultat ved appel.

³ Retsplejelovens § 368 a.

Efter lovforslagets bemærkninger forudsættes det, at landsretten ikke skal foretage en systematisk gennemgang af alle ankesager med henblik på en vurdering af, om der skal ske afvisning efter bestemmelsen. Der er derimod tale om en mulighed for landsretten, som navnlig forudsættes benyttet i sager, hvor det efter en overordnet umiddelbar vurdering synes nærliggende, at betingelserne for afvisning vil kunne være opfyldt.

Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der i ankestævningen alene henvises til samme påstande og anbringender som i byretten, og hvor der ikke afgives svarskrift. I sådanne sager, hvor der intet anføres til støtte for, at byrettens dom er forkert, og hvor det derfor umiddelbart forekommer åbenbart, allerede når sagen modtages i landsretten, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, vil der således efter en konkret vurdering kunne ske afvisning.

Bestemmelsen forudsættes efter bemærkningerne navnlig anvendt, hvor der f.eks. er tale om rene ”kreditanker”, dvs. hvor der alene ankes med det formål at udsætte afslutningen af sagen og dermed f.eks. fuldbyrdelsen af det (betalings)krav, som sagen omhandler.

Af en besvarelse til Folketinget i forbindelse med lovforslagets behandling fremgår, at der er tale om en helt snæver adgang for landsretten til at afvise sager, som ikke forudsættes anvendt i et særligt stort antal sager. Det fremgår endvidere, at formålet med forslaget ikke er at opnå et effektiviseringspotentiale, men derimod at undgå overflødige sager ved landsretterne.

Forslaget skulle derudover bidrage til at modvirke, at en part trækker sagen i langdrag med en åbenbart overflødig anke til skade for den part, som har fået medhold i byretten.

Det kræver Procesbevillingsnævnets tilladelse at kære landsrettens dom om afvisning af anke.⁴ Det bemærkes i litteraturen, at landsrettens adgang til at afvise at behandle en civil sag i 2. instans, hvis der bl.a. ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald end i byretten, synes anvendt i et videre omfang end forudsat i forarbejderne.⁵

Anvendelse i praksis

Af *tabel 1* fremgår fordelingen af udvalgte civile sager i landsretterne i 2019 inden for forskellige intervaller for sagsværdier. Det fremgår, at der inden

⁴ Retsplejelovens § 391, stk. 4.

⁵ Den Civile Retspleje, 5. udgave, s. 483

for disse sagstyper var samlet 284 ankesager, som havde en sagsværdi under 20.000 kr., mens 652 sager havde en sagsværdi på mellem ca. 20.000-150.000 kr. 850 af de modtagne sager i 2019 havde en sagsværdi på over 150.000 kr., *jf. tabel 1*.

Tabel 1
Udvalgte modtagne civile sager ved landsretterne i 2019 fordelt på intervaller for sagsværdi

Antal sager	0-10.000 kr.	10.001-20.000 kr.	20.001-30.000 kr.	30.001-40.000 kr.	40.001-50.000 kr.	50.001-100.000 kr.	100.001-150.000 kr.	>150.000 kr.	I alt
Udvalgte civile sager, i alt	248	36	85	74	84	250	159	850	1.786
Anke, økonomi mv.	160	15	38	35	52	241	154	845	1.540
Anke. Småsager	88	21	47	39	32	9	5	5	246

Kilde: Domstolsstyrelsen

Til sammenligning kan det oplyses, at det i Norge kræver landsrettens samtykke at anke en civil sag med en værdi under 250.000 NOK svarende til ca. 180.000 kr. Derudover har landsretten mulighed for at nægte en anke i civile sager, når retten vurderer det klart, at sagen ikke vil få et andet udfald. I Sverige kræver det landsrettens tilladelse, at en civil sag prøves i 2. instans.

Udvalgets overvejelser

1. Udvalget har overvejet et forslag om at hæve den nuværende beløbsgrænse for, at en civil sag kan ankes til landsretten uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, til mellem 30.000 og 150.000 kr. med henblik på at aflaste landsretterne.

Såfremt den nuværende beløbsgrænse for civile sager hæves fra 20.000 kr. til 30.000 kr., 40.000 kr., 50.000 kr., 100.000 kr. eller 150.000 kr., forventes en nettoreduktion på henholdsvis ca. 60, 80, 140, 290 eller 370 civile ankesager årligt. Afhængigt af fastlæggelsen af grænsen vurderes det, at en forhøjelse af beløbsgrænsen for civile sager vil kunne frigøre mellem ca. 3,5-21,2 mio. kr. årligt fuldt indfaset i domstolene, *jf. tabel 2*.

I skønnet over nettoreduktionen er indregnet, at en del af de sager, som i dag kan ankes uden tilladelse, stadig vil blive anket til landsretten efter en forhøjelse af beløbsgrænsen, fordi Procesbevillingsnævnet vil give anketilladelse.

Det vurderes herved, at andelen af sager, hvor Procesbevillingsnævnet vil give anketilladelse, bliver højere med en højere beløbsgrænse, fordi sagen alt andet lige vil være mere indgribende for parterne, jo større beløb sagen

angår, hvilket indgår i vurderingen af, om der skal gives anketilladelse. Der er i potentialeberegningen således indregnet merudgifter til sagsbehandling og øvrig drift i Procesbevillingsnævnet. Skønnet er behæftet med usikkerhed.

Toinstansprincippet er et grundlæggende princip i dansk retspleje, men hensynet til toinstansprincippet må efter udvalgets opfattelse også afvejes over for hensynet til, at tvister for domstolene skal kunne løses inden for rimelig tid og på en måde, der sikrer, at omkostningerne skal være acceptable både for parterne og samfundet. Der bør således være sammenhæng mellem de ressourcer, som anvendes på en sag, sagens betydning og udsigterne til at opnå et andet resultat ved appel.

På denne baggrund finder udvalget, at ressourcemæssige hensyn og hensyn til en hensigtsmæssig sagsafvikling ved både by- og landsretter taler for at forhøje beløbsgrænsen på 20.000 kr. for anke uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Udvalget understreger, at der ikke er tale om, at sager om beløb under en forhøjet beløbsgrænse ikke kan ankes. Ordningen går ud på, at domme i sager under beløbsgrænsen kan ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Udvalget forudsætter i den forbindelse, at sagens værdi og dermed sagens betydning for parterne indgår i den samlede afvejning, når Procesbevillingsnævnet beslutter, om der skal gives anketilladelse. Procesbevillingsnævnet har i den forbindelse oplyst, at det allerede i dag er praksis, at der bl.a. lægges vægt på beløbets størrelse ved den konkrete vurdering af den enkelte sag.

I vurderingen indgår, om sagens problem har en sådan karakter og kvalitet, at der bør gives appeltilladelse, og det fremgår af forarbejderne, at der bl.a. kan ske en afvejning af både sociale, økonomiske, principielle og andre grunde. Uanset de sociale hensyn ikke ses at blive tillagt synderlig selvstændig vægt i Procesbevillingsnævnets praksis, forekommer det efter nævnets opfattelse naturligt, at sagens betydning alt andet lige vil være større, jo højere et beløb sagen vedrører.

Udvalget kan på den baggrund anbefale, at beløbsgrænsen for anke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse forhøjes.

Et *flertal* (Thomas Rørdam, Birgitte Grønborg Juul, Christian Lundblad, Mette Søgaard Vammen, Mikael Sjöberg, Kristian Hertz, Anne-Mette Lyhne Jensen, Lene Steen, Jan Reckendorff, Kristoffer Krohn Nordmark Schaldemose og Kate Kengen) anbefaler, at beløbsgrænsen forhøjes til 50.000 kr. Flertallet lægger vægt på, at en beløbsgrænse på 50.000 kr. – som også anført af Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene i 2013 – giver en passende balance mellem hensynet til at fastholde et toinstansprincip som en grundpille i dansk retspleje og hensynet til, at der også sikres mulighed for en retssikkerhedsmæssig forsvarlig behandling af den enkelte sag og herunder en hurtig og effektiv sagsbehandling af de sager, der indbringes for landsretten.⁶ Efter flertallets opfattelse sikrer muligheden for at få Procesbevillingsnævnets tilladelse retssikkerheden for de borgere og virksomheder, for hvem et berettiget krav på højst 50.000 kr. har afgørende betydning.

Et *mindretal* (Nina Palesa Bonde, Nikolaj Linneballe, Anette Høyrup og Kim Haggren) anbefaler, at beløbsgrænsen fastholdes på 20.000 kr. eller subsidiært, at beløbsgrænsen forhøjes til maksimalt 30.000 kr. Mindretallet understreger, at to-instansprincippet er en fundamental retssikkerhedsgaranti i dansk ret, og at begrænsninger i denne adgang til at få sin sag prøvet i to instanser skal ses i dette lys. Herunder lægger mindretallet vægt på, at en beløbsgrænse på mere end 30.000 kr. vil afskære erhvervsdrivende og borgere fra at få prøvet helt åbenbare berettigede sager ved landsretten. Det skal specifikt bemærkes, at det for disse grupper ofte vil dreje sig om sager af stor vigtighed, der afskæres ved en forhøjelse. Det kan være berettigede krav, som har afgørende betydning for disse, eksempelvis i forbindelse med ansættelsesretlige tvister. En afskæring af den generelle ankemulighed vil hermed udsætte disse grupper for et retssikkerhedsmæssigt tab, der på ingen måde står i forhold til den mulige effektiviseringseffekt, dette kan have på domstolene.

Udvalget mener i øvrigt, at det må bero på en politisk afvejning, om beløbsgrænsen for anke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse skal forhøjes yderligere til f.eks. 100.000 kr. eventuelt i kombination med en samtidig forhøjelse af beløbsgrænsen for småsagsprocessen til 100.000 kr.⁷

⁶ Effektiviseringsudvalgets indstilling om en ankegrænse på 50.000 kr. var enstemmig. I udvalget deltog repræsentanter for Dommerforeningen, Advokatrådet, Danske Advokater, Domstolsstyrelsen, Finansministeriet og Justitsministeriet.

⁷ Retsplejerådet vil komme med forslag vedrørende småsagsprocessen, herunder beløbsgrænsen.

Beløbsgrænsen angår i dag og efter en forhøjelse sager med økonomisk værdi, og det er i den forbindelse uden betydning, om påstanden er en fuldbyrdelsespåstand eller en anerkendelsespåstand. Den generelle ordning med ankebegrænsning omfatter derimod ikke sager, der ikke har en økonomisk værdi, men der findes særlige ankebegrænsninger på visse områder.⁸

Udvalget har ikke fundet anledning til at foreslå en generel ankebegrænsning i forhold til sager uden økonomisk værdi. Der er tale om sager af meget forskellig karakter og betydning, og det vil efter udvalgets opfattelse være mere hensigtsmæssigt at fastsætte specifikke ankebegrænsninger for bestemte typer af sager, hvis det konstateres, at der er et betydeligt antal ankesager af den pågældende type, hvor en ankebehandling i landsretten ikke står mål med sagens betydning for parterne.

Udvalget bemærker endvidere, at der parallelt til den gældende beløbsgrænse på 20.000 kr. for anke til landsretten uden Procesbevillingsnævnets tilladelse i dag gælder tilsvarende beløbsgrænser på 20.000 kr. for appel til landsretten i form af kære uden Procesbevillingsnævnets tilladelse for så vidt angår sagsomkostninger, salær til beskikkede advokater⁹ og udlæg.¹⁰

Udvalgets *flertal* finder, at beløbsgrænserne for anke og kære til landsretten uden Procesbevillingsnævnets tilladelse fortsat bør være ens. Flertallet anbefaler derfor, at beløbsgrænserne for kære forhøjes til det samme beløb, som ankegrænsen måtte blive forhøjet til.

Flertallet er – ligesom Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene – opmærksom på, at en beløbsgrænse for både anke og kære på 50.000 kr. indebærer, at det i nogle sager reelt vil være op til 100.000 kr., der ikke kan appelleres uden tilladelse, da den tabende part hverken kan appellere afgørelsen vedrørende selve sagens genstand eller vedrørende sagsomkostningerne, hvis begge beløb er under appelgrænsen. Denne konsekvens indgår i flertallets samlede afvejning af, hvad der vil være en passende beløbsgrænse.

Flertallet bemærker, at det vil være et fåtal af sager, hvor sagsomkostningerne til modparten i en sag om højst 50.000 kr. vil blive fastsat så højt som

⁸ Anke til landsretten af familierettens afgørelser om prøvelse af Familieretshusets afgørelser, jf. retsplejelovens § 453, og anke til landsretten af byrettens prøvelse af Ankestyrelsens afgørelser om tvangsfjernelse mv., jf. lov om social service § 171.

⁹ Navnlig advokater, der beskikkes for en part, der har fri proces, eller for forurettede i en straffesag (bistandsadvokater).

¹⁰ Retsplejelovens § 389, stk. 2 og 3, § 391, stk. 1, § 584, stk. 2, og § 584 a, stk. 1 og 3.

50.000 kr. Flertallet bemærker desuden, at hvis den tabende part anker en dom om mere end 50.000 kr., kan fastsættelsen af sagsomkostningerne prøves under ankesagen, også hvis sagsomkostningerne er fastsat til mindre end 50.000 kr. og ikke kunne være appelleret særskilt uden tilladelse.

Udvalgets *mindretal* finder – ud fra de samme argumenter som begrundet mindretallets indstilling i forhold til beløbsgrænsen for anke – at beløbsgrænsen for kære bør fastholdes på 20.000 kr. eller subsidiært, at beløbsgrænsen forhøjes til maksimalt 30.000 kr.

Mindretallet understreger, at der ikke kan sættes lighedstegn mellem beløbsgrænsen for anke og kære, uagtet at dette historisk har fulgtes ad. Henset til den måde hvorpå sagsomkostninger generelt set udmåles i dansk ret vil en forhøjelse betyde, at parter i sager selv med en sagsgenstand på over 500.000 kr. vil blive nægtet den helt essentielle toinstansprøvelse og derved udsættes langt de fleste parter for de facto begrænsning i prøvelse af rettens beslutninger, hvilket er retssikkerhedsmæssigt problematisk.

Når der er tale om en så stor stigning, som foreslået af flertallet, finder mindretallet, at det kan stille en tabende part i en sag i en helt urimelig situation, hvis denne hverken kan appellere afgørelsen vedrørende selve sagens genstand eller vedrørende sagsomkostningerne, hvis begge beløb er under appelgrænsen. Derfor bør beløbsgrænsen for kære under alle omstændigheder ikke fastsættes til højere end 30.000 kr., uanset om beløbsgrænsen for anke måtte blive forhøjet til 50.000 kr.

Udvalget finder endvidere, at der for afgørelser, som træffes under en sag om isoleret bevisoptagelse, bør stilles krav om Procesbevillingsnævnets tilladelse til at kære på linje med afgørelser under forberedelsen og hovedforhandlingen af en civil retssag.¹¹

Udvalget bemærker, at afgørelser om sagsomkostninger i sager om isoleret bevisoptagelse allerede er omfattet af den generelle regel om kæretilladelse, hvis sagsomkostningerne er fastsat til højst 20.000 kr., og dermed også er omfattet af udvalgets forslag om, at denne beløbsgrænse skal hæves, hvis beløbsgrænsen for anketilladelse hæves.

¹¹ Retsplejelovens § 389 a.

2. Udvalget har overvejet et forslag om, at anke i sager, der har været behandlet i småsagsprocessen, skal kræve tilladelse fra Procesbevillingsnævnet uanset ankens værdi.

Formålet med småsagsprocessen er at give parterne en let og billig adgang til at få behandlet krav om (i øjeblikket) højst 50.000 kr., hvis sagen ikke angår særlig komplicerede faktiske eller retlige spørgsmål eller har særlig betydning for en part ud over påstanden. Retten har til opgave at forberede sagen, og bevisførelse kræver rettens tilladelse.

Ordningen er obligatorisk i den forstand, at krav om højst 50.000 kr. skal behandles i småsagsprocessen, medmindre parterne aftaler andet, eller retten efter anmodning fra en part eller af egen drift bestemmer, at sagen ikke skal behandles i småsagsprocessen, fordi sagen ikke er egnet til den forenkede behandling, som småsagsprocessen er udtryk for.

Det vurderes, at det udover potentialet ved at hæve beløbsgrænsen samlet vil frigøre yderligere 1,8 mio. kr., 0,3 mio. kr. eller 0,2 mio. kr. årligt fuldt indfaset, hvis anke i sager, der har været behandlet i småsagsprocessen, skal kræve tilladelse fra Procesbevillingsnævnet uanset ankens værdi, og beløbsgrænsen for anke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse forhøjes til henholdsvis 30.000 kr., 50.000 kr., 100.000 kr. eller 150.000 kr., *jf. tabel 2*. Det bemærkes, at beregningen af de økonomiske konsekvenser tager udgangspunkt i den nuværende småsagsgrænse på 50.000 kr.

Selv om anke i sager, der har været behandlet i småsagsprocessen, som udgangspunkt behandles på skriftligt grundlag, påfører det den part, der har fået medhold i byretten, yderligere omkostninger, hvis sagen ankes til landsretten. Der er en risiko for, at parternes samlede omkostninger for sagens behandling i to instanser kommer til at stå i misforhold til det, sagen drejer sig om.

Udvalget kan på den baggrund anbefale, at dommen i en sag, der har været behandlet i småsagsprocessen, kun skal kunne ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse. Dette vil gælde, uanset hvad beløbsgrænsen for anke i øvrigt måtte blive fastsat til.

Udvalget er opmærksom på, at der med den nuværende beløbsgrænse for småsagsprocessen er et betydeligt overlap mellem et forslag om en generel beløbsgrænse på 50.000 kr. og forslaget om anketilladelse i alle sager, der har været behandlet i småsagsprocessen. Der kan dog være anledning til at

genoverveje kravet om anketilladelse i alle sager, der har været behandlet i småsagsprocessen, hvis beløbsgrænsen for småsagsprocessen forhøjes væsentligt.

Forslaget vedrørende anketilladelse i småsagsprocessen skyldes imidlertid sagernes art og den særlige behandling, disse sager får i byretten. Med det ansvar, retten har for at forberede sagen og vejlede parterne, er der efter udvalgets opfattelse ikke retssikkerhedsmæssige betænkeligheder forbundet med at stille krav om tilladelse til at anke dommen i sagen, selv om parterne kan være bl.a. mindre erhvervsdrivende eller udsatte borgere. Udvalget understreger, at hvis byretten skulle have begået en fejl i sagsbehandlingen, som kan have haft betydning for sagens udfald, vil den tabende part kunne få Procesbevillingsnævnets tilladelse til at anke dommen til landsretten.

Kravet om anketilladelse bør i givet fald gælde i alle sager, der er behandlet i småsagsprocessen, dvs. også når parterne i enighed har tilvalgt småsagsprocessen i en sag om et højere beløb. Når parterne i enighed tilvælger småsagsprocessen, er det ubetænkeligt, at parterne derved også tilvælger en særlig ankebegrænsning i småsager. Det bemærkes herved, at parterne helt generelt, når tvisten er opstået, kan aftale, at en dom i en konkret sag ikke skal kunne ankes.¹²

Omvendt omfatter forslaget vedrørende anketilladelse i småsagsprocessen ikke sager, hvor parterne i enighed har fravalgt småsagsprocessen. Parterne har i så fald også fravalgt de begrænsninger i dækning af sagsomkostninger, som gælder i småsagsprocessen, og sagen vil rent faktisk være behandlet af retten i den almindelige proces, og retten vil således ikke have udøvet den særlige styrende og vejledende rolle, som retten har i småsagsprocessen. Endelig vil anke i sådanne tilfælde være omfattet af den almindelige beløbsgrænse for krav om tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Udvalget bemærker, at byrettens særlige vejledningspligt i småsager også omfatter en orientering af parterne om mulighederne for at anke en eventuel dom i sagen. Allerede med de gældende ankeregler er det således i sager om krav på højst 20.000 kr. relevant at vejlede om, at byrettens afgørelse i almindelighed vil være den endelige afgørelse af sagen. Hvis forslaget om anketilladelse i alle sager i småsagsprocessen gennemføres, vil denne vejledning skulle gives i alle småsager.

¹² Retsplejelovens § 370.

Udover sager, der behandles i småsagsprocessen, kan det overvejes, at anke af samværsager ligeledes skal kræve tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

3. Udvalget har overvejet et forslag om, at byrettens kendelser vedrørende administrative afgørelser om afslag på prøveløsladelse eller andre afgørelser efter straffuldbydelsesloven¹³ kun skal kunne kæres med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Det vurderes at frigøre 0,2 mio. kr. årligt fuldt indfaset i domstolene, hvis byrettens kendelser vedrørende administrative afgørelser om afslag på prøveløsladelse eller andre afgørelse efter straffuldbydelsesloven kun kan kæres med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. De økonomiske konsekvenser kan henføres til en nettoreduktion på anslået 26 sager om straffuldbydelse årligt i landsretterne.

Udvalget bemærker, at den særlige udvidede adgang til domstolsprøvelse efter straffuldbydelsesloven omfatter visse særligt indgribende afgørelser, herunder afslag på prøveløsladelse. Der er tale om afgørelser, der har lighed med straffesager eller i øvrigt har særlig indgribende betydning for den indsatte.

Sagerne behandles i den civile retsplejes former, men indbringes for retten af Direktoratet for Kriminalforsorgen, og retten har ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Sagerne har forskellig karakter, idet nogle er enkle, mens andre kræver en betydelig sagsoplysning og en skønsæssig afvejning af modstående hensyn. Det forhold, at nogle af sagerne har en skønsæssig karakter, kan tale imod at afskære kære uden tilladelse.

Det vil bero på en politisk afvejning, om der skal stilles krav om tilladelse fra Procesbevillingsnævnet for at kære byrettens kendelser om prøvelse af administrative afgørelser efter straffuldbydelsesloven.

4. De økonomiske konsekvenser af tiltagene er opsummeret nedenfor, *jf. tabel 2.*

¹³ Straffuldbydelseslovens § 112.

Tabel 2**Potentiale ved implementering af tiltag**

<i>Mio. kr.</i>	Årligt potentiale, fuldt indfaset	Implementeringsomkostninger
I alt	3,7-21,6	-
1. Beløbsgrænse hæves for civile sager	3,5-21,2	-
1.1 Beløbsgrænse hæves til 30.000 kr.	3,5	-
1.2 Beløbsgrænse hæves til 40.000 kr.	6,8	-
1.3 Beløbsgrænse hæves til 50.000 kr.	10,1	-
1.4 Beløbsgrænse hæves til 100.000 kr.	17,6	-
1.5 Beløbsgrænse hæves til 150.000 kr.	21,2	-
2. Anke i sager, der har været behandlet i småsagsprocessen skal kræve tilladelse fra Procesbevillingsnævnet uanset ankens værdi	0,2-1,8	-
2.1 Merprovener ved hævelse af beløbsgrænsen til 30.000 kr.	1,8	-
2.2 Merprovener ved hævelse af beløbsgrænsen til 50.000 kr.	0,3	-
2.3 Merprovener ved hævelse af beløbsgrænsen 100.000 kr.	0,2	-
2.4 Merprovener ved hævelse af beløbsgrænsen til 150.000 kr.	0,2	-
3. Byrettens kendelser vedrørende administrative afgørelser om afslag på prøveløsladelse eller andre afgørelser efter straffuldbyrdsloven kan kun kæres med Procesbevillingsnævnets tilladelse	0,2	-

Anm.: Potentialeberegningerne tager udgangspunkt i relevante opgørelser for 2019, idet domstolenes aktiviteter, antal af sager mv. i 2020 og 2021 vurderes at have været påvirket covid-19. Det antages, at andelen af sager, hvor der vil blive søgt om Procesbevillingsnævnets tilladelse til at indbringe sagen for landsretten, stiger i takt med en eventuel forhøjelse af appelgrænsen. Hertil antages det, at andelen af sager, der får anketilladelse fra Procesbevillingsnævnet stiger i takt med en eventuel ny appelgrænse hæves. Der er taget højde for dette og eventuelle merudgifter i Procesbevillingsnævnet til behandling af yderligere sager i beregningen af potentialet.

Kilde: Justitsministeriet på baggrund af data fra Domstolsstyrelsen.

Det bemærkes, at tiltagene forventes at medføre en frigørelse af udgifter til forsvarere. Der kan derfor blive foretaget justeringer i skønnet for potentialet ved implementering af tiltagene. Det bemærkes endvidere, at de økonomiske konsekvenser for den øvrige del af straffesagskæden, herunder eventuelle afledte effektiviseringer, vil blive kortlagt parallelt med udvalgets arbejde.